Scientific Journal of Islamic Management

3

Vol. 30
Autumn 2022

Research Paper

Received:
13 May 2022
Accepted:
21 July 2022
P.P: 149-189

ISSN: 2251-6980
E-ISSN: 2645-5234

Explanation of dimensions and components of the role of organization Basij of departments in the direction of realizing the Islamic state

Mohamadreza Niknam [1] | Amin Nikpour [2]| Yaser Salari [3]| Ameneh Firouzabadi [4]

Abstract

The Supreme Leader (Madh Zaleh Al-Ali) while planning the stages of the formation of the Islamic Revolution, which includes the Islamic Revolution, the Islamic system, the Islamic State, the Islamic State and the Islamic Civilization, emphasizes the important role of the officials in the realization of the Islamic State, therefore, one of the strata that can play a role To be effective in this regard is the mobilization of departments; This research is of a fundamental type, with the aim of explaining the dimensions and components of the role of the managers of Basij administrations in order to realize the Islamic state based on the Supreme Leader's list, using the field and library content analysis method. The statistical sample of this research is 20 managers and experts. The Basij Departments Organization is a semi-structured interview using the snowball method, and the relevant codes were analyzed and the results obtained determined the roles of the Departments Basij Organization in seven components of faith, service, justice, economic, legalism, staffing, and endogeneity. It is the rulers.

Keywords: Islamic State; Islamic Revolution; mobilization of departments; Supreme Leader.

1. Ph.D. in human resources management at Allameh Tabatabai University and researcher at Imam Sadiq University (AS

2. Corresponding Author: Responsible author: Master's student in the field of Islamic studies and business management of Imam Sadiq University. nikpour2003@yahoo.com

3. Responsible author: Master's student in the field of Islamic studies and business management of Imam Sadiq University

4. Responsible author: Master's student in the field of Islamic studies and business management of Imam Sadiq University

DOR: 20.1001.1.22516980.1401.30.6.5.4

نشریه علمی مدیریت اسلامی

تبیین ابعاد و مؤلفه‌های نقش سازمان بسیج ادارات در راستای تحقق دولت اسلامی

محمد رضا نیک نام [۱] | امین نیک پور [۲] | یاسر سالاری [۳] | آمنه فیروزآبادی [٤]

۳
سال سی و یکم
پاییز ۱٤۰۲
مقاله پژوهشی
تاریخ دریافت:
۱٤۰۲/۰۳/۰٤
تاریخ پذیرش:
۱٤۰۲/۰۶/۲۹
صص: ۱۷۸-۱۵۱
شاپا چاپی: ۶۹۸۰-۲۲۵۱
الکترونیکی: ۵۲۳٤-۲۶٤۵

چکیده

توجه به مسئله «کارمندی» با مؤلفه‌هایی چون بی‌انگیزگی کارمندان، ناکارآمدی نظام کارمندی و فساد و کُندی و تعلل در سازمان‌های بوروکراتیک از مقولات مهمی است که از منظرهای مختلفی به آن پرداخته شده است. در این تحقیق سعی شده در نسبت میان جامعه و انسان ایرانی با سازمان بوروکراتیک مدرن ابعاد موضوع طرح گردد. برای این مهم بازخوانی نظام سنتی کار در ایران و شناخت مؤلفه‌های آن نظام ضروری تشخیص داده شد که با روش جامعه‌شناسی تاریخی صورت گرفت. یافته‌های تحقیق در این بخش راسیونال نبودن، تقدس معنای کار، همیاری و تعاون به جای همکاری و رقابت، رابطه بین محصول و تولید کننده، با کیفیت بودن محصولات ایرانی را به‌عنوان مهم‌ترین مولفه‌های نظام سنتی کار در ایران نشان داد. در ادامه تجربیات متعدد ورود سازمان مدرن به ایران و تبعات اجتماعی آن مورد بررسی قرار گرفت و تجربه‌های شکست‌های سازمان‌های مدرنی چون ارتش، بانک، آموزش عمومی، نظام پزشکی و سلامت و امثال آن در زندگی ایرانیان بررسی شد. در نتیجه‌گیری مشخص شد که جمع‌بندی شکست‌ها ذیل ناهماهنگی میان جامعه ایرانی و انسان ایرانی با سازمان مدرن کار اگرچه بخشی از واقعیت را بازنمایی می‌کند اما صورت‌بندی آن با عنوان نداشتن آمادگی‌های فرهنگی، اجتماعی، مهارتی از سوی جامعه ایرانی برای بکارگیری سازمان مدرن نادرست است. بلکه این ناهماهنگی حداقل در موارد مهمی باید با تغییرات بنیادین در انگاره‌ها و آموزه‌ها و اصول سازمان تدارک گردد و نه با تغییر در آمادگی‌های فرهنگی و اجتماعی ایرانیان.

کلیدواژه‌ها: سبک زندگی کارمندی، نظام کار مدرن، بوروکراسی، نظام کار سنتی، سازمان‌های دولتی ایران، سازمان ایرانی.

DOR: 20.1001.1.22516980.1402.31.3.5.5

۱. دانشجوی دکتری، گروه مدیریت دولتی ، واحد کرمان ، دانشگاه آزاد اسلامی ، کرمان، ایران.
۲. نویسنده مسئول: دانشیار، گروه مدیریت دولتی ، واحد کرمان ، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمان، ایران.
nikpour2003@yahoo.com
۳. دانشیار، گروه فلسفه و کلام اسلامی ، واحد کرمان، دانشگاه آزاد اسلامی ، کرمان، ایران.
۴. استادیار،گروه علوم اجتماعی، واحد بردسیر، دانشگاه آزاد اسلامی ، بردسیر، ایران.

مقدمه و بیان مسئله

در گفت‌وگوهای عمومی، مفهوم دولت را در معناهای گوناگون به کار می‌برند، آنچه واضح است دولت مجری قوانین جهت اداره کشور می باشد.دولت را می‌توان ساختی از قدرت دانست که ملت‌ها به‌منظور برقراری نظم و قانون در بین خود و دفاع از سرزمینشان به وجود می‌آورند(آشوری،۱۳۹۱:۱۲۱).

اصولا دولت ها بر اساس دین رایج در آن کشور اداره می شود، معیار دینی بودن یک دولت استناد به دین و پذیرش مرجعیت دین در زندگی سیاسی است و همچنین در آن ساخت عمومی قدرت سیاسی یا حداقل شرایط حاکمان با معیارهای ملحوظ در نصوص دینی تعریف می شود (فیرحی،۱۳۹۵:۸۵). لذا کشور ما که یک کشور اسلامی می باشد طبیعی است که دولتش بر اساس دین اسلام و با توجه به قوانین اسلامی پایه گذاری شود.

در دیدگاه مقام معظم رهبری دولت به معنای مجموعه کارگزارن و نهادهای حکمرانی اطلاق می شود: «دولت به معنای عام، نه به معنای هیئت وزرا؛ یعنی قوای سه گانه، مسئولان کشور، رهبری و همه» (امام خامنه ای ، ۰۹/۱۲ /۱۳۷۹)[1]. آنچه در این دیدگاه معرّف دولت اسلامی از سایر دولت ها است، رفتار کارگزاران و کارکردی است که دولت اسلامی دنبال می کند: «معنای شعار دولت اسلامی این است که ما می خواهیم اعمال فردی، رفتار با مردم، رفتار بین خودمان، و رفتار با نظام های بین المللی و نظام سلطه امروز جهانی را به معیارها و ضوابط اسلامی نزدیک تر کنیم. این شعار، بسیار با ارزش است» (امام خامنه ای ، ۰۸ /۰۶ /۱۳۸۴)[2]

حضرت امام خامنه ای (مدظله‌العالی) مراحل ۵ گانه تکاملی انقلاب اسلامی را شامل تحقق انقلاب اسلامی، تأسیس نظام اسلامی، تشکیل دولت اسلامی، تحقق جامعه اسلامی و تشکیل تمدن بزرگ اسلامی می‌دانند. ایشان فرموده‌اند: مایک انقلاب اسلامی داشتیم، بعد نظام اسلامی تشکیل دادیم، مرحله بعد تشکیل دولت اسلامی است، مرحله بعد تشکیل کشور اسلامی است، مرحله بعد تشکیل تمدن بین‌الملل اسلامی است (امام خامنه‌ای ۸۳/۸/۶)[3]. براین‌اساس ضرورت توجه دقیق به

۱. بیانات مقام معظم رهبری در دیدار با کارگزاران نظام ۱۲ آذر ۷۹

۲. بیانات مقام معظم رهبری در دیدار با اعضای هیئت دولت ۸ شهریور ۸۴

۱. بیانات مقام معظم رهبری در دیدار با کارگزاران نظام ۶ آبان ۸۳

الگوی پنج‌مرحله‌ای مذکور بسیار جدی هست. ازآنجایی‌که در حال حاضر در مرحله سوم یعنی تحقق دولت اسلامی بوده و تشکیل دولت اسلامی مقدمه‌ای است برای ایجاد جامعه‌ای آرمانی با ویژگی‌های اسلامی، نمی‌توان نسبت به تحقیق آرمان‌های اصیل دینی و انسانی بی‌تفاوت و ساکت ماند، بلکه تمام اجزاء و ارکان اصلی و فرعی این نظام باید در یک حرکت فراگیر و هماهنگ تا رسیدن به مرحله نهایی یعنی ایجاد کشور اسلامی که یکی از شاخصه‌های آن تحقق عدالت اجتماعی است جهاد نمود. اما تردیدی نیست که رسیدن به این مرحله که به تعبیر مقام معظم رهبری، مرحله درخشش نظام اسلامی و ارزش‌های متعالی آن است.

پیرو فرمایش حضرت امام خامنه ای (مد ظله العالی) مسئله اصلی، عدم تحقق دولت اسلامی به معنای حقیقی می باشد ووظیفه همه به ویژه قوای سه گانه خصوصا قوه مجریه است که در این خصوص تلاش نموده و گام بردارند.

لذا یکی از اقشاری که احساس مسئولیت نموده و می تواند نقش موثری را در این خصوص داشته باشد سازمان بسیج ادارات می باشد. مسلماً تحقق دولت اسلامی نیازمند نقش‌آفرینی بسیج، نهادها و سازمان‌های برجسته و انقلابی در عرصه‌های مختلف فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و اجتماعی است و با توجه به اینکه از بسیج ادارات به‌عنوان بازوی پرتوان نظام اسلامی یاد می‌شود، می‌تواند با نقش آفرینی در این خصوص به تحقق دولت اسلامی کمک نماید.

مبانی نظری

نقش های مدیران

مدیران در سازمان ها ،نقش های متفاوتی را ایفا می کنند که بر حسب شرایط زمانی، مکانی و نوع کار،این نقش ها متفاوت و متغیر است و شناسایی این نقش ها در بهبود عملکرد تاثیر بسزایی دارد. بیان نقش ها و ماموریت ها در کل سازمان شامل تعیین کلی نوع عملیاتی است که سازمان مسئول اجرای آن است. این عملیات در زمینه هایی چون خدمات سازمان، ارباب رجوع ، روشهای سازمانی و فلسفه وعملیات اجرا می شود.نقش ها مجموعه ای از رفتارها یی هستند که اشخاص در زمینه مشاغل و وظایف خود از پست ها و موقعیت هایشان انتظار دارند. نظریه نقش تلاش می کند،

توضیح دهد که چگونه این انتظارات اجتماعی بر رفتار کارگران تاثیر می گذارد . (رضائیان،۸۲:۱۳۷۹)

یک مدیر در سازمان به صورت مداوم در حال تغییر نقش است و در طول روز به مسائل مختلفی برمی‌خورد که باید برای آن راه حلی پیدا کند. بنابراین شاید اساسی ترین نیاز هر مدیر داشتن اطلاعات و اخبار مختلف در زمینه فعالیتش و اساسی‌ترین مهارت هر مدیر پردازش اطلاعات و تصمیم گیری باشد ، نقش‌های مدیران به سه گروه عمده(نقش‌های میان فردی، نقش‌های اطلاعاتی و نقش‌های تصمیم گیری تقسیم می‌شوند(مینتزبرگ،۱۸۵:۲۰۰۹)[1].

بسیج ادارات

اسناد بالادستی شامل قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران (اصول ۱۵۰ و ۱۵۱)، دستورالعمل تشکیل رده های مقاومت بسیج در ادارات ابلاغ ستاد کل نیروهای مسلح مصوب فرمانده معظم کل قوا، مصوبات و مقررات حمایتی، مصوبه شورای عالی امنیت ملی در خصوص طرح فراخوانی بسیجیان مورخ ۲۸ آبان ۱۳۷۳، ابلاغیه تشکیل و تقویت بسیج اداری و کارگری ۲۸ خرداد ۱۳۷۱، ابلاغیه معاون اول محترم ریاست جمهوری در خصوص فراخوانی بسیجیان توسط نیروی مقاومت بسیج مورخ ۱۹ فروردین ۱۳۷۱، بخشنامه قبول اسناد هزینه‌های بسیج، تصویب‌نامه شورای عالی اداری مورخ ۲۳ خرداد ۱۳۹۰، سند راهبردی اعتلای ۱۰ ساله بسیج و کتابچه ساختار سازمان حوزه و پایگاه مقاومت بسیج ادارات، اصلی‌ترین مبانی سازمانی این تحقیق به شمار می‌آید. چشم‌انداز بسیج ادارات که با عنوان بسیج کارمندان نیز نام‌گذاری شده است این‌گونه تعریف شده است: مجموعه‌ای توانمند، نوآور، نقش‌آفرین، تحول‌گرا، خدمتگزار، فراگیر در سطح دستگاه‌ها و نهادها، برخوردار از ظرفیت‌های مادی و معنوی و تعاملی و هم‌افزا با سایر اقشار به‌منظور تحقق بسیج ده‌ها میلیونی و کمک به تحقق سیاست‌های کلی نظام اداری ابلاغی مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) و استقرار و ارتقا سلامت نظام اداری جهادی و ولایی با تربیت نیروی انسانی طراز انقلاب اسلامی در دستگاه‌های اجرایی کشور در راستای تمدن سازی نوین اسلامی» همچنین مأموریت این نهاد عبارت است از: «تحقق بخشی از بسیج ده‌ها میلیونی شامل مجموعه کارمندان

1. Mintzberg

بسیجی، مؤمن، انقلابی، پای‌کار که وظیفه کارآمد سازی و نقش‌آفرینی مؤثر کارمندان و ادارات در نظام اداری کشور را بر عهده دارند.» نقش تخصصی بسیج ادارات عبارت است از: ۱- سیاست‌گذاری، طرح‌ریزی و برنامه‌ریزی برای نقش‌آفرینی در کارآمد سازی نظام اداری کشور ۲-مدیریت بر جذب، سازمان‌دهی، تربیت، شبکه‌سازی و حفظ انسجام کارمندان دستگاه‌های اجرایی و حاکمیتی ۳- مدیریت و ترویج و تعمیق فرهنگ و ارزش‌های اسلامی ناب محمدی (ص) انقلاب اسلامی و دفاع مقدس در دستگاه‌های حاکمیتی و اجرایی ۴- مدیریت بر اشراف، تحلیل، تبیین و اطلاع‌رسانی از دستگاه‌های حاکمیتی و اجرایی

فرایند پنج‌گانه تحقّق اهداف انقلاب اسلامی در نگاه رهبر معظم انقلاب

فرآیند تحقّق هدف‌های انقلاب اسلامی، یک «فرآیند» طولانی و البته دشواری است. مقام معظم رهبری نخستین بار فرآیند تحقق اهداف پنج‌گانه اسلامی را در جمع مسئولان و کارگزاران نظام در تاریخ ۷۹/۹/۲۱ مطرح کردند. البته ایشان در ادامه نیز به‌طور مستمر و در مقاطع مختلف، ضرورت تحقق این اهداف را به مسئولین اجرایی کشور یادآوری کرده‌اند، ازجمله: بیانات در دیدار با مسئولان و کارگزاران نظام در تاریخ ۷۹/۹/۱۲؛ بیانات در جمع کارگزاران نظام در تاریخ ۸۰/۹/۲۱؛ بیانات در دیدار مسئولان نظام در تاریخ ۸۳/۸/۶؛ بیانات در خطبه‌های نماز جمعه تهران در تاریخ ۸۴/۵/۲۸؛ بیانات در دیدار با اعضای هیئت دولت در تاریخ ۸۴/۶/۸؛ بیانات در دیدار دانشجویان کرمانشاه در تاریخ ۹۰/۷/۲۴؛ بیانات در اجتماع مردم کنگاور در تاریخ ۹۰/۷/۲۷.

مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) در بیانات فوق اشاره می‌کنند که «ما یک انقلاب اسلامی داشتیم، بعد نظام اسلامی تشکیل دادیم، مرحله‌ی بعد تشکیل دولت اسلامی است، مرحله‌ی بعد تشکیل کشور اسلامی است، مرحله بعد تشکیل تمدن بین‌الملل اسلامی است»؛ لذا رهبری فرآیند تحقق اهداف انقلاب اسلامی را در پنج مورد زیر می‌دانند (نمودار ۱):

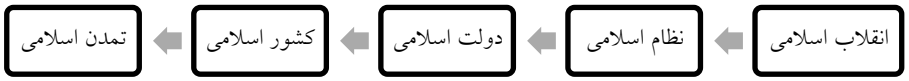

نمودار ۱. فرایند پنج‌گانه تحقّق اهداف انقلاب اسلامی در نگاه رهبر معظم انقلاب

تحقق دولت اسلامی

دولت اسلامی شامل همه کارگزاران نظام اسلامی است، نه‌فقط قوه مجریه، یعنی حکومت‌گران و خدمت‌گزاران عمومی. این‌ها باید جهت‌گیری‌ها و رفتار اجتماعی و رفتار فردیِ خود و رابطه‌شان با مردم را با معیارهای اسلامی تطبیق دهند تا بتوانند به آن اهداف برسند. بعد هم باید آن جهت‌گیری‌ها را در مد نگاه خودشان قرار دهند و به‌سرعت به سمت آن جهت‌گیری‌ها حرکت کنند، این می‌شود دولت اسلامی، تلاش و اقدام برای تشکیل دولت اسلامی از روز اول شروع شد، منتها افت‌وخیز داشته، پیشرفت و عقب‌گرد داشته، درجاهایی موفق بودیم، در برهه‌ای موفق نبودیم. بعضی از ما وسط راه پایمان لغزید، در اصل هدف ما باید عمل و جهت‌گیری اسلامی باشد. اگر در این‌ها اختلال پیدا شد، حرکت مستمر و مداوم و پوینده‌ای که لازم است تا دولت اسلامی به‌صورت کامل شکل بگیرد، دچار مکث می‌شود و طبعاً کار عقب می‌افتد. البته دولت اسلامیِ کامل به معنای واقعی کلمه، در زمان انسان کامل تشکیل خواهد شد. خوشا به حال کسانیکه آن روز را درک می‌کنند. همه ما انسان‌های ناقصی هستیم. ما به‌قدر توان و تلاشِ خود می‌خواهیم مجموعه کارگزاران حکومت را، که خودمان هم جزو آن‌ها هستیم به نقطه‌ای برسانیم که با نصاب جمهوری اسلامی تطبیق کند. ما می‌خواهیم خود را به حدنصاب نزدیک کنیم. اگر دولتی می‌آید و می‌گوید هدفم این است که این را تحقق ببخشم، خیلی چیز مبارک و خوبی است . معنای شعار دولت اسلامی این است که ما می‌خواهیم اعمال فردی، رفتار با مردم، رفتار بین خودمان، و رفتار با نظام‌های بین‌المللی و نظام سلطه امروز جهانی را به معیارها و ضوابط اسلامی نزدیک‌تر کنیم. این شعار، بسیار باارزش است، ان‌شاءالله به این شعار پایبند بمانید و این تلاش را جدی‌تر، بی آسیب تر و واقعی‌تر کنید، چون گامی بلند خواهد بود درراه رسیدن به آن هدف‌ها، و همان‌طور که عرض کردم، رسیدن به آن هدف‌ها، مردان خودش را می‌خواهد؛ یعنی کسان و عناصر و کارگزارانِ خودش را می‌خواهد (امام خامنه‌ای،۱۳۸۴/۶/۸)[۱].

مقام معظم رهبری [۲] در سخنان خود تحقق دولت اسلامی را بر مبنای ویژگی های زیر بیان نمودند که به صورت اجمالی به آن اشاره می شود.

---

۱. بیانات در خطبه‌های نماز جمعه تهران در تاریخ ۸۴/۵/۲۸

۲. بیانات مقام معظم رهبری .در جمع کارگزاران نظام در تاریخ ۹۲/۶/۶

سلامت اعتقادی، سلامت اخلاقی و سلامت عملکردی از اعتقاد درست و نگاه درست به حقایق جامعه ناشی می‌شود. من خواهش می‌کنم البتّه شاید لزومی نداشته باشد که من این را از شما بخواهم و تحصیل حاصل باشد با قرآن رابطه‌تان را قطع نکنید، حتماً هرروز مقداری قرآن بخوانید، با دعا و توسّل رابطه‌تان را محکم کنید، این فشار کار را کم می‌کند، سختی‌های کار را برمی‌دارد، شمارا بانشاط می‌کند، آماده مواجهه با موانع بزرگ می‌کند، یعنی سرحال می‌آورد روح انسان معتقد را، این خیلی امر مهمی است، و نوافل و مانند این‌ها انس با معنویات که دیگر حالا جای خود دارد (امام خامنه‌ای، ۶/۶/ ۱۳۹۲).

گفتمان اصلی دولت اسلامی، خدمت است. روحیه خدمت که این گفتمان اصلی دولت اسلامی همین خدمت است، اصلاً فلسفه وجود ما جز این نیست، ما آمده‌ایم خدمت کنیم به مردم و هیچ‌چیز نباید ما را از این وظیفه غافل کند. البتّه ما هرکداممان دل‌بستگی‌هایی داریم، سلیقه‌هایی داریم، در زمینه سیاسی، در زمینه مسائل اجتماعی، دوستی‌هایی داریم، دشمنی‌هایی داریم، این‌ها همه حاشیه است، متن عبارت است از خدمت، نباید بگذاریم این حواشی بر روی این متن اثر بگذارد . کار را باید جهادی کرد، جهادی به معنای بی‌قانونی نیست. در همان چهارچوب قانون، دو جور می‌شود کارکرد. یک کار مرسوم اداری، یک کار جهادی. کار جهادی یعنی از موانع عبور کردن، موانع کوچک را بزرگ ندیدن، آرمان‌ها را فراموش نکردن، جهت را فراموش نکردن، شوق به کار، این کار جهادی است. کار را باید جهادی انجام داد تا ان‌شاءالله خدمت به‌خوبی انجام بگیرد (امام خامنه‌ای، ۶/۶/ ۱۳۹۲)[۱].

مقام معظم رهبری در ادامه بیان نمودند معتقد به پیشرفت بدون عدالت نیستیم. دهه چهارم انقلاب، دهه پیشرفت و عدالت است. پیشرفت بدون عدالت همان نتیجه‌ای را خواهد داد که شما از تمدّن پرجلوه غرب، امروز دارید مشاهده می‌کنید. ثروت و قدرت و علم و فناوری، بیشتر از آن چیزی که این‌ها دارند برای این دوره تصوّر نمی‌شده، این‌ها حداکثر رادارند، امّا درعین‌حال شما ملاحظه کنید آنجا عدالت وجود ندارد. ما پیشرفت را لازم داریم، پیشرفت به همان معنایی که امروز در ادبیات غربی به‌عنوان توسعه یاد می‌شود، ما اسمش را می‌گذاریم پیشرفت، این پیشرفت، قطعاً بایستی همراه با عدالت باشد. خب، در قرآن هم شما ملاحظه می‌کنید، همه ارسالِ رُسُل و

۱. بیانات مقام معظم رهبری .در جمع کارگزاران نظام در تاریخ ۹۲/۶/۶

انزال کتب و مانند این‌ها «لِیَقُومَ النّاسُ با قسط» است، برای این است که جامعه با قسط زندگی بکند (امام خامنه‌ای، ۶/۶/ ۱۳۹۲).

حضرت امام خامنه ای(مد ظله العالی) در خصوص فساد زدایی تاکیداتی داشته و فرمودند: مدیر هر دستگاه باید قبل از ورود به دستگاه‌های نظارتی با نگاه دائم خود مراقب سلامت سرتاسر دستگاه تحت اشراف و مدیریتش باشد و غفلت نکند.منصب حکومتی، جایگاه قدرت و منابع مالی است، وسوسه‌ها در اینجا انسان را راحت نمی‌گذارد. حالا شما به خودتان نگاه نکنید که متدینید و سطح بالا هستید و مقاومت می‌کنید در مقابل این وسوسه‌ها، در درجات پائین ممکن است در مقابل این وسوسه‌ها نتوانند مقاومت بکنند.شما باید مراقب باشید، شما باید چشم بصیرِ بینای خودتان را بر سرتاسر این دستگاهی که زیر اشراف شما است و تحت مدیریت شما است، آن‌چنان بگسترانید که نگذارید در یک‌گوشه این سلامتیِ اقتصادی به وجود بیاید و این وسوسه‌ها کارگر بشود. حتّی قبل از آنکه دستگاه‌های نظارتی وارد بشوند، خب، ما دستگاه‌های نظارتی در کشور داریم، آن‌ها وظیفه‌ای دارند، چه آنچه مربوط به مجلس است، چه آنچه مربوط به قوه قضائیّه است، چه آنچه مربوط به خود قوه مجریّه است مثل بازرسی‌های قوه مجریّه لکن قبل از آنکه نوبت به آن‌ها برسد، خود مدیر دستگاه مراقب سلامت آن باشد و این احتیاج دارد به نگاه دائم، غفلت نباید کرد. واقعاً در دستگاه‌های اجرایی، اکثریت کارکنان، کارکنان زحمت‌کش و پاک و سالِمَند،امّا وقتی‌که یک مورد، دو مورد، ده مورد انسان‌های ناپاک و ناسالم در یک دستگاهی حضور پیدا می‌کنند، مثل میکروب، مثل موریانه آنجا فعّالت می‌کنند، زحمات این مجموعه زحمت‌کش واقعاً ضایع می‌شود، و هم بدنام می‌شوند، هم زحماتشان از بین می‌رود، فساد محیطِ اطمینان را از بین می‌برد (امام خامنه‌ای، ۶/۶/ ۱۳۹۲)

مسئله مبارزه با مفاسد را جدی بگیرید. مبارزه با مفاسد اقتصادی، در درجه اول، کار خود دولت است: در همه جای دنیا مبارزه با فساد، کار دولت است، چرا ما قوه قضاییه را مسئول این کار می‌کنیم؟ من به این حرف معتقدم. معتقدم مبارزه با فساد در درجه اول کار خود دولت است.[1]

حضرت آیت الله خامنه ای (مد ظله العالی) در رابطه با قانون بیان نمودند: خب قانون‌گرایی خیلی مهم است. قانون ریل است، از این ریل اگر چنانچه خارج شدیم، حتماً آسیب و صدمه است.

۱. دیدار با اعضای هیئت دولت، ۳ خرداد ۷۰.

گاهی قانون ناقص است، گاهی قانون معیوب است، امّا همان قانون معیوب هم اگر چنانچه عمل نشود قانونی که منتهی به بلبشو و هر که هر که خواهد شد ضرر آن عمل نشدن، بیشتر از ضرر عمل کردن به قانون است. این را باید نهادینه کرد، در مجموعه دستگاه‌های نباید نهادینه بشود. (امام خامنه‌ای، ۶/۶/ ۱۳۹۲).

حکومت و دولت در اسلام مجموعه اداره‌کننده کشورند. در کشور جمهوری اسلامی ایران این مسئولیت را مقام رهبری و قوای سه‌گانه (مقننه، قضائیه و مجریه) دارند و دارای اختیارات قانونی فراوانی در تمام ابعاد حکومتی به‌ویژه در زمینه اقتصادی هستند. (نبی زاده،۱۳۸۱).

ایشان در خصوص کادر سازی و خردگرایی فرمودند: مسئله حکمت و خردگرایی در کارها است، کار کارشناسی، مطالعه درست، ملاحظه جوانب و آثار و تبعات یک اقدام، و حتّی گاهی ملاحظه تبعات یک اظهارنظرگاهی یک اظهارنظر از سوی یک مسئولِ دارای جایگاه و به‌اصطلاح دارای تریبون، دارای منبر، یک تأثیرات سوئی می‌گذارد که این تأثیرات را اگر انسان بخواهد برطرف کند، مبالغی بایستی کار کند، همان قضیّه سنگِ توی چاه است، واقعاً مشکلات ایجاد می‌کند. بایستی سنجیده اظهارنظر کرد.این‌جور نباشد که ما حالا یک مدیری هستیم، یک مسئولی هستیم، درباره یک مسئله‌ای یک مطلبی به ذهنمان می‌رسد، کارشناسی نشده، بررسی نشده، جوانبْ دیده نشده، این را نباید پرتاب کرد در فضای افکار عمومی، گاهی اوقات جمع‌کردنش کار سخت و مشکلی است. این خردگرایی و حکمت در مدیریت‌ها و در کارها است.

ازجمله شوق حکمت، استفاده از ظرفیت بالای کارشناسی نیروهای پرورش‌یافته انقلاب در عرصه خدمت و کار هست و ازجمله شوق همین حکمت، استفاده از ظرفیت بالای کارشناسی است. در مسائل کشور که خوشبختانه ما در زمینه کارشناسی، امروز ظرفیت خیلی خوبی در کشور داریم، انصافاً انسان نگاه می‌کند، در بخش‌های مختلف، ظرفیت کارشناسی کشور بالا است، ما اگر از این ظرفیت و از این نیروهای فراوانی که بعد از انقلاب پرورش پیدا کردند و به عرصه خدمت و کار وارد شدند استفاده کنیم، حتماً سود خواهیم برد (امام خامنه‌ای،۶/۶/ ۱۳۹۲).

حضرت امام خامنه ای (مد ظله العالی)در خصوص درون گرایی و استفاده از ظرفیت های داخلی بیان نمودند: امیدمان به بیرون از ظرفیت داخلی کشور نباشد. نگاهمان به بیرون نباشد. این، توصیه ما است، این معنایش این نیست که از امکاناتی که در بیرون هست استفاده نکنیم، این دو

حرف باهم اشتباه نشود. نمی‌گوییم از این‌ها استفاده نکنید، امّا می‌گوییم اطمینان نکنید، اعتماد نکنید، چشم به آنجا ندوزید.

حل مشکلات در درون کشور و امکانات داخلی کشور است که از این‌ها می‌شود خردمندانه بهره‌برداری کرد. این‌ها باید شناسایی بشوند و این است که رتبه ما را در دنیا بالا می‌برد.اقتدار درونی هر کشوری به‌قدر قدرت درونی او است. سهمش از مجموعه مناسبات بین‌المللی به همان نسبت بالاتر است، امیدمان را به بیرون از ظرفیت داخلی کشور ندوزیم. در بیرون از مجموعه کشور و نظام جمهوری اسلامی، جبهه بزرگی وجود دارد که با همه توان از سی‌وچند سال پیش به این‌طرف کوشیده نگذارد که این انقلاب ریشه‌دار بشود، نگذارد که این نظام جمهوری اسلامی پایدار بماند، نگذارد که پیشرفت کند، نگذارد که در زمینه‌های گوناگون الگو بشود. نمی‌شود از دشمن و روش‌های خصمانه‌ای که کرده، انتظار دوستی و محبت و صمیمیت داشت (امام خامنه‌ای،۶/۶/ ۱۳۹۲)[۱].

پیشینهٔ پژوهش

امید حیدری (۱۳۹۹) در تحقیقی با عنوان "بررسی تحلیلی چالش‌ها و راهبردهای تحقق مرحله دولت سازی اسلامی از منظر مقام معظم رهبری"، نتیجه گرفته : نخبگان مردمی و دلسوزان انقلاب اسلامی، ضمن خودسازی و تقواپیشه کردن، خیلی جدی با رویکرد انقلابی، دستگاه‌های تصمیم گیر در ارکان دولت اسلامی را بر اساس ویژگی‌های مطرح‌شده (جهت تکامل روح حاکم بر دولت اسلامی) مورد رصد مستمر قرار داده و آنجایی که ارکان حاکمیتی مورد خطای محاسباتی می‌شوند را دراسرع‌وقت بر اساس مستندات موثق به سمع و نظر دستگاه‌های نظارتی مربوطه برسانند و تا حصول نتیجه و شفاف شدن موضوع در مسیر تکامل قرارگرفتن دستگاه مربوطه، رسد ادامه پیدا کند.

مهدی تمکین (۱۳۹۸) در تحقیقی با عنوان "نقش و جایگاه سازمان‌ها، نهادها، مراکز نظامی و انتظامی، فرهیختگان (دولت اسلامی) " به‌صورت محوری به گام دوم انقلاب و تأثیر آن در به تحقق رسیدن آرمان‌ها چندین‌ساله این ملت توسط سردمداران اصلی گام دوم انقلاب یعنی جوانان

۱. بیانات مقام معظم رهبری در جمع کارگزاران نظان ۶ شهریور ۹۲

پرداخته، نقش بی‌بدیل جوانان به گفته رهبری در این مسئله به طور کامل مشهود است با فعالیت‌های چون فساد زدایی و جهادهای فرهنگی و اجتماعی سعی بر رسیدن به آرمان‌هایشان دارند.

خدیجه محمدی (۱۳۹۷) در تحقیقی با عنوان "علل ضرورت شکل‌گیری دولت اسلامی در فرایند تحقق تمدن نوین اسلامی بر اساس دیدگاه حضرت آیت‌الله خامنه‌ای "نتیجه گرفته: در دیدگاه آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) تشکیل تمدن نوین اسلامی به‌عنوان آرمان انقلاب اسلامی مستلزم شکل‌گیری فرایند پنج‌مرحله‌ای تحقق کامل اهداف انقلاب اسلامی (انقلاب اسلامی، نظام اسلامی، دولت اسلامی، جامعه اسلامی و تمدن اسلامی) است. یافته‌های تحقیق حاضر نشان می‌دهد سه علت ساختاری، کارگزاری و نهادی از مهم‌ترین این علت‌ها هستند: در علل ساختاری فاصله داشتن وضع موجود دولت‌ها در جمهوری اسلامی با وضع مطلوب دولت اسلامی و لزوم الگو شدن دولت‌ها در نظام جمهوری اسلامی به‌منظور صدور انقلاب اسلامی و در علل کارگزارانه؛ عدم تطابق بعد اخلاقی (اشرافی‌گری و...) و رفتاری (وجود تبعیض و فسادهای اداری و...) کارگزاران دولتی با معیارهای اخلاقی و رفتاری اسلامی و در علل نهادی ناکارآمدی نسبی برخی دولت‌ها در جمهوری اسلامی در انجام برخی وظایف (فرهنگی، اقتصادی و...) و تحقق برخی از اهداف عالی انقلاب اسلامی ضرورت تحقق دولت اسلامی را ایجاب می‌کند

فرشاد رومی (۱۳۹۷) در تحقیقی با عنوان "دولت اسلامی؛ چالش‌ها و موانع داخلی تحقق آن در ایران " نتیجه گرفته: برای تحقق تمدن نوین اسلامی مراحل پنج‌گانهٔ انقلاب اسلامی، نظام اسلامی، دولت اسلامی، جامعه اسلامی و مرحله آخر تمدن اسلامی باید طی شود. وی راهکار اساسی برای تحقق دولت اسلامی را اتکاء به درون و تقویت کارآمدی یا همان مشروعیت ثانویه نظام دانست که می‌تواند از طریق اقدامات واقعی برای نزدیک نمودن کارکرد نظام به خواسته‌های مشروع مردم و نیز اقناع مردم نسبت به عملکرد مناسب نظام و مسئولان حاصل گردد.

محمد عزیز اللهی (۱۳۹۶) در تحقیقی با عنوان "فعالیت‌های آموزشی و تربیتی ناجا در عرصه تحقق دولت اسلامی "نتیجه گرفته :تربیت نسل جوان و آگاهی‌بخشی در زمینه مسائل تربیتی و امنیتی یکی از نیازهای اساسی افراد محسوب می‌شود همچنین اثربخشی نظام آموزشی و تربیتی ناجا درگرو توانمندی و کارآمدی متولیان امر تعلیم‌وتربیت است،

عباس نوری (۱۳۹۶) در تحقیقی با عنوان "دولت اسلامی؛ شاخص‌ها و موانع تحقق آن در اندیشهٔ مقام معظم رهبری " نتیجه گرفته: یکی از مهم‌ترین مراحل تکوین و تحقق تمدن نوین اسلامی در اندیشهٔ مقام معظم رهبری، تشکیل دولت اسلامی است. وی موانع داخلی تحقق دولت اسلامی را هوی پرستی و هوس پرستی، آمال طولانی، سستی در بینش و ایمان انقلابی، فرم گرایی و ظاهربینی دانست.

جدول۱. عنوان یا توضیح مختصر پیشینه تحقیق

ردیف	عنوان فارسی	عنوان لاتین
۱	بررسی تحلیلی چالش‌ها و راهبردهای تحقق مرحله دولت سازی اسلامی از منظر مقام معظم رهبری	Analytical examination of the challenges and strategies of realizing the stage of Islamic state building from the perspective of the Supreme Leader
۲	تعیین نقش و جایگاه سازمان‌ها، نهادها، مراکز نظامی و انتظامی، فرهیختگان دولت اسلامی	Determining the role and position of organizations, institutions, military and law enforcement centers, intellectuals of the Islamic State
۳	علل ضرورت شکل‌گیری دولت اسلامی در فرایند تحقق تمدن نوین اسلامی بر اساس دیدگاه حضرت آیت‌الله خامنه‌ای	The reasons for the necessity of the formation of the Islamic state in the process of realizing the new Islamic civilization based on the vision of Hazrat Ayatollah Khamenei
۴	چالش‌ها و موانع داخلی تحقق دولت اسلامی در ایران	Internal challenges and obstacles to the realization of the Islamic state in Iran
۵	فعالیت‌های آموزشی و تربیتی ناجا در عرصه تحقق دولت اسلامی	Educational and educational activities of Naja in the field of realization of Islamic state
۶	شاخص‌ها و موانع تحقق دولت اسلامی در اندیشهٔ مقام معظم رهبری	Indicators and obstacles to the realization of the Islamic state in the thought of the Supreme Leader

روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش با استفاده از روش تحلیل محتوا انجام شد. تحلیل محتوا روشی است که مبتنی بر رویکرد کیفی و با به‌کارگیری فنون مختلف به تحلیل نظام‌مند متون حاصل از مصاحبه‌ها،

یادداشت‌های روزانه، یادداشت مشاهدات و یا اسناد می‌پردازد(لی،۱۴۵:۲۰۰۶)[1]. .در تحلیل محتوا، متن به شیوهای قاعده‌مند و گام‌به‌گام به واحدهای تحلیلی تقسیم می‌شود و با دنبال کردن سؤال اصلی یا همان مسئله پژوهش، مقوله‌ها بر اساس جنبه‌های نظری، شناسایی می‌شوند(حریری ،۳۷:۱۳۸۵) تحلیل محتوا عبارت است ازشناخت و برجسته ساختن محورها یا خطوط اصلی یک متن، در حقیقت این روش به مثابه یک ابزار امکان تحلیل علی را فراهم می سازد و به مشخص نمود علل و عواملی می پردازد که شبکه سطحی واقعیت را فراهم آورده است(ساروخانی، ۱۲۵:۱۳۸۲). نئوندورف در اثری جدید تحلیل محتوا را چنین تعریف میکند :تحلیل سیستماتیک، عینی و کمی ویژگیهای پیام که شامل بررسی دقیق تعاملات انسانی، تحلیل ویژگی تصاویر در آگهی های تجاری تلویزیون،فیلمها و رمانها، بررسی کامپیوتری کاربرد کلمات در اخبار منتشره و سخنرانیهای سیاسی و بسیاری چیزهای دیگر میشود (نئوندورف ، ۱۰۳:۲۰۰۲)[2].تحلیل داده‌ها بلافاصله پس از آغاز جمع‌آوری آن‌ها شروع می‌شود و جمع‌آوری و تجزیه‌وتحلیل آن‌ها به‌صورت هم‌زمان انجام می‌شود و تا زمانی که به حد اشباع برسند، این روند ادامه می‌یابد.تحلیل داده‌ها بر اساس کدگذاری انجام‌شده که در ادامه به نمونه آن اشاره‌شده است.در این پژوهش با بیست نفر از خبرگان و مدیران بسیج ادارات که از دانش و تجربه مربوط به مقوله دولت اسلامی برخوردار بودند، مصاحبه‌های عمیق نیمه ساختاریافته انجام شد ، ابتدا با سه نفر از مدیران و صاحبنظران این حوزه مصاحبه های اولیه صورت گرفت،.در ادامه به منظور دستیابی به نمونه های مورد نظر، طبق روش گلوله برفی مصاحبه شونده یک یا دو نفر از افرادی را که می توانستند به پربارتر شدن این پژوهش کمک کنند را معرفی می کردند. وپس از اشباع کامل کلیه مصاحبه‌ها پیاده‌سازیو بلافاصله مورد تحلیل قرار گرفت.

سؤالات پژوهش

۱- ابعاد و مؤلفه‌های نقش سازمان بسیج ادارات در راستای تحقق دولت اسلامی کدام است؟

۲- اعتبار نظری آن چگونه است؟

1. li
2. Neuendorf

توصیف جمعیت شناختی جامع نمونه‌های تحقیق

خبرگان جهت مصاحبه از بین افرادی با ویژگیهای(دارا بودن حداقل پنج سال تجربه در بسیج ادارات یا مدیریت اجرایی استان یزد و احاطه داشتن به موضوعات علمی و تجربی در حوزه دولت اسلامی) انتخاب شده اند که به بررسی مشخصه‌های جمعیت شناختی آنها از نظر جنسیت، مدرک تحصیلی و سابقه کار آنان طبق(جدول ۲) پرداخته می‌شود.

جدول۲. توصیف جمعیت شناختی جامع نمونه‌های تحقیق

تحصیلات(نفر)				جنسیت(نفر)		سابقه کاری (سال)				
فوق دیپلم و پایین تر	لیسانس	فوق لیسانس	دکتری	مرد	زن	۱ تا ۱۰	۱۰ تا ۱۵	۱۵ تا ۲۰	۲۰ تا ۲۵	۲۵ تا ۳۰
۲	۵	۹	۴	۱۹	۱	۰	۲	۷	۷	۴

یافته‌های پژوهش

کلیات نتیجه استخراج‌شده دستیابی به ابعاد و مؤلفه های نقش سازمان بسیج ادارات در تحقق دولت اسلامی، با توجه با مطالعات کتابخانه‌ای ،اسناد و مدارک و عکس‌العمل مدیران و نخبگان در مصاحبه‌های خود به ۱۷ مقوله فرعی و ۷ مقوله اصلی (اعتقادی، خدمت گرایی، عدالت ، اقتصادی ، قانون‌گرایی، کادر سازی مدیران ، درون‌زایی) تقسیم‌شده‌اند .که شرح (جدول ۳) به جزئیات آن پرداخته می‌شود.شایان ذکر با توجه به حجم بالای مصاحبه ها،متون آنها در این مقاله درج نشده و فقط کدهای مربوطه آورده شده است.

جدول۳. فهرست سازه، مقوله‌های اصلی، فرعی و کدهای استخراج شده

سازه	مقوله اصلی (ابعاد)	مقوله فرعی (مؤلفه ها)	مفاهیم(کد)
			ترویج بیانات و اندیشه امام خمینی ره و مقام

جدول۳. فهرست سازه، مقوله‌های اصلی، فرعی و کدهای استخراج شده

سازه	مقوله اصلی (ابعاد)	مقوله فرعی (مؤلفه ها)	مفاهیم(کد)
ابعاد و مؤلفه های نقش سازمان بسیج ادارات در راستای تحقق دولت اسلامی	اعتقادی	ولایت مداری	معظم رهبری
			شناسایی نیروهای ارزشی متدین، متخصص، ولایتمدار و پیشنهاد در انتصاب آن‌ها
			پیگیری انتصاب مدیران متدین، متخصص، ولایتمدار
			ارائه الگوهای معنوی ولایت مدار مبتنی بر منش و سیره پیامبر اکرم و ائمه اطهار(ع) فرادارات
		حفظ ارزش‌ها	فرهنگ‌سازی و نهادینه‌سازی ارزش‌ها
			تقویت ایام متناسب با اقشار در محل ادارات مثل هفته بسیج
			حفظ ارزش‌های دفاع مقدس و توسعه روحیه جهاد و شهادت با برگزاری یادواره شهدا
		سلامت اعتقادی	برگزاری اردوهای زیارتی ویژه کارکنان و خانواده‌های آن‌ها
			برگزاری رده‌های عقیدتی درآموزش‌های ضمن خدمت
			ترویج اخلاق و رفتار نیک در بین کارکنان
			برگزاری نماز جماعت و ترویج مباحث دینی توسط امام جماعت در بین نماز
			ارائه مشاوره‌های دینی و مذهبی در ادارات
			برگزاری مستمر جلسات قرآن ،دعا در ادارات
			جلسات بصیرتی حلقه‌های صالحیم در مباحث اخلاقی و دینی
			به‌کارگیری امکانات و تجهیزات بسیج ادارات در جهت خدمتگزاری به مردم.
			شناسایی مناطق محروم و گسترش اردوهای

جدول۳. فهرست سازه، مقوله‌های اصلی، فرعی و کدهای استخراج شده

سازه	مقوله اصلی (ابعاد)	مقوله فرعی (مؤلفه ها)	مفاهیم(کد)
	خدمت گرایی	شوق خدمت	جهادی در این نواحی
			برگزاری میزهای خدمت در مراسمات خاص مانند نماز جمعه با کمک بسیج ادارات
			تمام برنامه‌های خدمتگزاری به مردم از اول انقلاب تاکنون برای مردم از طریق صداوسیما نمایش داده شود.
			خدمت‌رسانی صادقانه به اقشار آسیب‌پذیر و حل مشکلات آنها
			کمک به ایجاد میزهای خدمت به مردم در ادارات با کمک مدیران
			برگزاری همایش‌ها، نمایشگاه‌ها، آموزش‌ها، کارگاه‌ها توسط متخصصین بسیج اقشار، در جهت ارائه خدمت به مردم
			کوشش و همت در کوتاه کردن و تسهیل در مراحل اداری خدمت رسانی به مردم
		مدیریت جهادی	برگزاری همایش‌های اسلامی در خصوص مدیریت جهادی
			بسیج ادارات جهت خدمت جهادی از ظرفیت ادارات و دستگاه‌ها استفاده نماید.
			ارائه کارگاه‌های خدمات جهادی جهت متخصصین بسیجی
			ترویج فرهنگ کار جهادی و تحقق مدیریت جهادی و پیگیری پیامدهای آن در جهت خدمت به مردم
			جایگاه قانونی بسیج ادارات در خدمت‌رسانی با کمک ادارات

جدول۳. فهرست سازه، مقوله‌های اصلی، فرعی و کدهای استخراج شده

سازه	مقوله اصلی (ابعاد)	مقوله فرعی (مؤلفه ها)	مفاهیم(کد)
			تشویق و به‌کارگیری کارکنان بسیجی در پروژه‌های عمرانی جهادی
			حضور فعال بسیج ادارات در اردوهای جهادی
	عدالت	عدالت محوری	عدالت در اجرایی برنامه‌های بسیج ادارات
			عدالت با تقویت فرهنگ عمومی و مشارکت همه‌جانبه
			پیش‌قدم بودن بسیج ادارات در رعایت عدالت و الگو بودن برای سایر ادارات
			گفتمان غالب ادارات عدالت محوری باشد
			تبیین و ترویج سیره امام علی (ع) و سایر معصومین در خصوص رعایت عدالت توسط اساتید بسیجی وفرهنگی
			کمک پرورش نیروی متعهد و عادل
			تعامل بسیج ادارات با دستگاه‌های مختلف اجرایی و احساس مسئولیت در قبال برقراری عدالت با یک رویکرد تعاملی
			برگزاری جلسات تخصصی و هم‌اندیشی در راستای عدالت محوری توسط بسیج ادارات
		عدالت‌خواهی	نظارت و مشارکت در فرایندهای گزینش ، استخدام و ارزیابی ادارات و مدیران و کارکنان.با همکاری حراست
			برخورد قانونی با عوامل بی عدالتی با همکاری حراست
			پیگیری وعزل مدیران نا عادل با همکاری دستگاه های اطلاعاتی
			پیگیری و عدالت خواهی افرادی که مورد بی

جدول۳. فهرست سازه، مقوله‌های اصلی، فرعی و کدهای استخراج شده

سازه	مقوله اصلی (ابعاد)	مقوله فرعی (مؤلفه ها)	مفاهیم(کد)
			عدالتی قرارگرفته اند
			نظارت و مشارکت در فرایندهای گزینش ، استخدام و ارزیابی ادارات و مدیران و کارکنان.با همکاری حراست
	اقتصادی	نظارت درونی	تقویت دستگاه‌های حراست و بازرسی و شبکه ارتباطات مردمی
			ایجاد بستر قانونی جهت نظارت و کنترل بیشتر و مشاوره به مدیران و مسئولان دستگاه‌ها توسط بسیج ادارات
			یکی اصول مدیریت در نهایت نظارت و کنترل است
			همکاری با حراست در ارزیابی مسئولین و مدیران
		سلامت اقتصادی	برگزاری جلسات و همایش های عقیدتی در راستای رعایت لقمه حلال
			با تقویت بعد اطلاعات و امنیتی می‌تواند موفق باشد.
			با هماهنگی و مشارکت با سایر نهادها و ارتباط خوب با دستگاه‌های مسئول
			بافرهنگ سازی از طریق بسیج ادارات با برگزاری جلسات حلقه‌های صالحین کارمندان
			تقدیر از الگوهای برتر در این خصوص
			مطالبه گری و ارزیابی صادقانه مسئولان با تبیین سیره ائمه و بزرگان در حفظ بیت‌المال
			تقویت روحیه ساده زیستی و پرهیز از تجملات
			صرفه جویی در همه زمینه ها به ویژه در انرژی

جدول۳. فهرست سازه، مقوله‌های اصلی، فرعی و کدهای استخراج شده

سازه	مقوله اصلی (ابعاد)	مقوله فرعی (مؤلفه ها)	مفاهیم(کد)
		مبارزه با فساد	مبارزه با فساد و رشوه‌خواری و تأکید بر شفافیت مالی
			تلاش همه سازمان‌ها و نهادهای استان با هدف جلوگیری از تبعیض و فساد
			تقویت پایگاه‌های بسیج مستقر در ادارات و نظارت جدی در عملکرد کارکنان متخلف و معرفی محرمانه به دستگاه‌های ذی‌ربط
			آگاه‌سازی به‌موقع و افشاگری افراد سودجو در ادارات
			شناسایی منافذ فساد و همکاری با دولت و دستگاه‌های نظارتی برای کاهش فساد.
			بسیج ادارات با قاطعیت و استفاده از حداکثر توان و ظرفیت های خود با رشوه‌خواری مبارزه نمایید.
			شناسایی افراد آگاه و دلسوز به بیت‌المال در ادارات دولتی، جهت همکاری و اطلاع‌رسانی به‌منظور کاهش فساد.
			شناسایی و تشویق افراد دست پاک ،صرفه جو و الگوهای سالم در ادارات و دستگاه های دولتی با کمک بسیج ادارات
	قانون‌گرایی	اجرای قوانین	کمک به طراحی استاندارهای عملیاتی سیاست‌های تحول نظام اداری بر مبنای علمی و تحقیقاتی با توجه به سخنان مقام معظم رهبری و اجرای آنها
			مر قانون حاکم باشد و همه مطیع باشند و بسیجیان و کارمندان مسئولین ومدیران در عمل قانون‌مدار باشند.

جدول۳. فهرست سازه، مقوله‌های اصلی، فرعی و کدهای استخراج شده

سازه	مقوله اصلی (ابعاد)	مقوله فرعی (مؤلفه ها)	مفاهیم(کد)
			شناسایی و تشویق افراد قانون مدار و الگو در این خصوص
		آموزش قوانین	آموزش علمی وبیان شرح وظایف مدیران و ضابطین و مجریان قانون جهت اصلاح مهارت‌های اداری و رفتاری
			فرهنگ‌سازی قانون‌مداری تبیین مصادیق قانون‌مداری و تقویت نظارت قانونی
			بسیج هر اداره می تواندبا همکاری مدیر کل قوانین مربوط به آن اداره را تجمیع و در قالب بنر یا تابلو در اداره نصب نماید
	کادرسازی مدیران	پرورش مدیران	پرورش و معرفی کارکنان متخصص و مدبر جهت به‌کارگیری در پست‌های سازمانی وادارات.
			مدیران برتر و نخبه در قرارگاهی عضو شوند که برای کادر سازی و اهداف عالی نظام رشد یابند
			تبیین و تقویت خردگرائی و کشف نخبگان جوان و متخصص و متدین جهت انتصابات
		آموزش مدیران	استفاده ازتجارب صاحب‌نظران در تمام عرصه‌ها
			برگزاری کارگاه‌های آموزشی برای مدیران
			آموزش علمی مدیران مبتنی بر تحقیق و مطالعه
			ایجاد طرحی در راستای آموزش وتربیت ومعرفی مدیران ویژه برای پست‌های مدیریتی در ادارات و سازمان ها
		تشویق مدیران	ارائه شاخص‌های مدیران موفق با تأکید بر الگوهای ارزشی و علمی و انجام انتصابات بر اساس شاخص‌ها
			تشویق و تقدیر از مدیران موفق و نخبه و گزارش

جدول۳. فهرست سازه، مقوله‌های اصلی، فرعی و کدهای استخراج شده

سازه	مقوله اصلی (ابعاد)	مقوله فرعی (مؤلفه ها)	مفاهیم(کد)
			دستاوردهای آنان به سایر ادارات.
	درون‌زایی	اقتدار درونی	بسترسازی برای آموزش جوانان تحصیل‌کرده برای خوداتکائی و خودباوری در ادارات
			دانش بنیان نمودن فعالیت ها و تقویت مراکز علمی با تکیه‌بر نیروهای جوان و متخصص در ادارات
			سازمان‌دهی و ارتقا کیفی و کمی حلقه‌های علمی بسیج در ادارات
			آموزش و تربیت نیروهای جوان متخصص و متعهد داخلی
			ارائه طرح و مدل‌های مختلف محصولات مفید بومی در قالب نمایشگاه‌های عرضه محصولات داخلی با همکاری بسیج سازندگی
			پیگیری اجرای کامل بند های ۲۴ گانه اقتصاد مقاومتی و کمک در حذف بروکراسی های اداری زائد برای اجرا
		اعتماددرونی	ارزش قائل شدن به ایده جوانان و فراهم آوردن امکانات برای جوانان نخبه و کارآفرین
			همکاری با پارک‌های علم و فناوری و معرفی کارمندان بسیجی جهت تقویت بنیه علمی آنها
			شناسایی ، اعتماد و به کارگیری ظرفیت های موجود در داخل و قطع امید از بیگانگان
			فرهنگ‌سازی تولید و مصرف کالای ملی و حمایت از آن در ادارات و سازمان ها

مروری بر مطالعات انجام‌شده در خصوص نقش‌های سازمان بسیج ادارات استان یزد در تحقق دولت اسلامی بر اساس منویات مقام معظم رهبری توأم با مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته با خبرگان و صاحب‌نظران در حوزه دولت اسلامی، منجر به صدور شکل ذیل گردید:

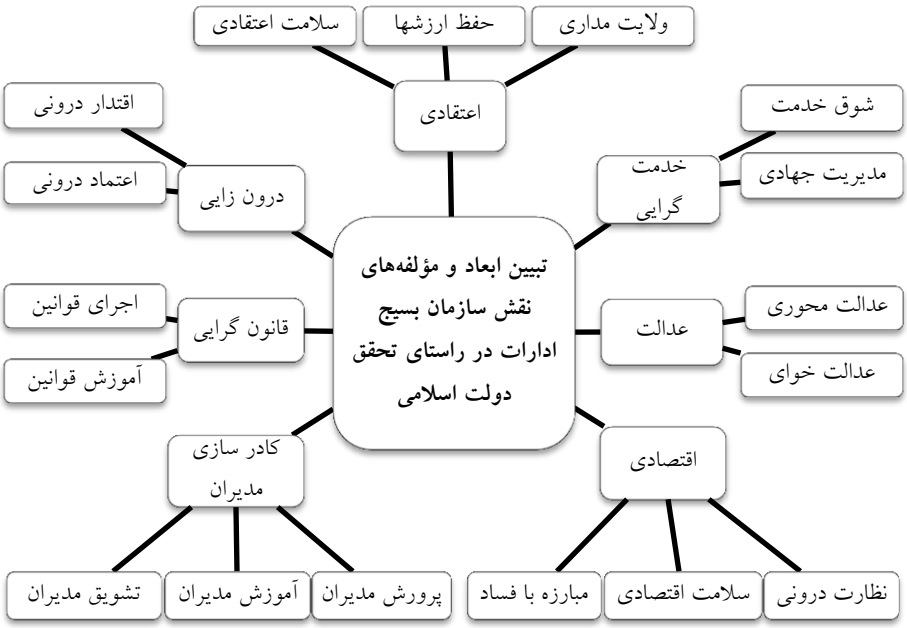

نمودار ۲. ابعاد و مؤلفه‌های نقش سازمان بسیج ادارات در راستای تحقق دولت اسلامی

همان‌طور که در نمودار۲ مشاهده می‌شود،خروجی به‌دست‌آمده از یافته‌های کیفی حاکی از آن است که با پیاده‌سازی ابعاد و مؤلفه ها ، سازمان بسیج ادارات در راستای تحقق دولت اسلامی می تواند نقش موری را ایفاد نماید.

تعیین اعتبار نظریه

تعیین اعتبار نظریه بر اساس شاخص‌های تناسب و کاربرد بررسی شدند و نظر مصاحبه‌شوندگان دراین‌باره پرسیده شد. برای اعتباربخشی به نتایج تحقیق کیفی از روش‌های زیر استفاده‌شده است:

الف)اجماع داده‌ها: در این پژوهش با افراد گوناگونی مصاحبه شد.

ب)اجماع پژوهشگران:در مراحل گوناگون پژوهش،یافته‌های تحقیق با همراهی همکاران پژوهشگر در بسیج و اساتید محترم راهنما و مشاور بازنگری شده است.

ج)کنترل اعضاء :در مراحل گوناگون پژوهش،یافته‌های تحقیق با افراد مطلع و خبرگان بسیج ادارات باسابقه و تجربه مدیریتی بازبینی‌شده است.

در خصوص شاخص کاربردی بودن،مقایسه مستمر داده‌ها با پیشینه و مبانی نظری پژوهش انجام شد. در این راستا سعی شد با تدوین پرسش‌های نیمه ساختاریافته در هر مرحله از مصاحبه و رفع مستمر ایرادها، به کاربردی بودن پژوهش جامه عمل پوشانده شود.

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

برای رسیدن به هدف اصلی باید مؤلفه‌های نقش‌های سازمان بسیج ادارات در راستای تحقق دولت اسلامی تعیین شود، لذا در مرحله اول بیانات مقام معظم رهبری در این خصوص مورد تحلیل قرار گرفت، حضرت امام خامنه‌ای(مدظله‌العالی) مؤلفه‌های دولت اسلامی را بر ۷ مقوله اصلی (اعتقادی، خدمت گرایی، عدالت ، اقتصادی ، قانون‌گرایی، کادر سازی مدیران ، درون‌زایی) بیان نمودند که مدیران بسیج ادارات استان یزد بر اساس فرمان‌های ایشان می‌بایست در هریک از این هفت مقوله نقش‌هایی را ایفاد نمایند، لذا این نقش‌ها در راستای تحقق دولت اسلامی احصاء شده است که در ادامه به نتایج به‌دست‌آمده هر یک از این مؤلفه‌ها خواهیم

پرداخت. با توجه به تحلیل های انجام شده، یافته‌های پژوهش نشان داد در بین اسناد ومصاحبه های مرتبط با مؤلفه اعتقادی و اخلاقی حکمرانان و دولتمردان، مقوله‌های ولایت مداری ، حفظ ارزش‌ها و سلامت اعتقادی دارای اهمیت ویژه‌ای می باشد ، در رابطه با مؤلفه خدمت گرایی، مقوله های شوق خدمت و مدیریت جهادی مورد تاکید قرار گرفته است . در خصوص مؤلفه عدالت، مقوله‌های عدالت محوری و عدالت‌خواهی مهم است .در رابطه با مؤلفه اقتصادی، مقوله‌های نظارت درونی، سلامت اقتصادی و مبارزه با فساد دارای اهمیت ویژه‌ای است .خروجی مؤلفه قانون‌گرایی، مقوله های اجرای قوانین و آموزش قوانین مورد تاکید است .در خصوص مؤلفه قانون‌گرایی، مقوله‌های پرورش مدیران ، آموزش مدیران و تشویق مدیران در ارتقاء کادر سازی مدیران دارای اهمیت ویژه‌ای می باشد و دررابطه با مؤلفه درون‌زایی و تکیه‌بر ظرفیت‌های درون، مقوله‌های اقتدار درونی و اعتماد درونی دارای اهمیت ویژه‌ای است .

لذادرخصوص مقوله اعتقادی پیشنهاد می شود برنامه هایی همچون (ترویج بیانات و اندیشه امام خمینی ره و مقام معظم رهبری ،حفظ ارزش‌های دفاع مقدس و توسعه روحیه جهاد و شهادت، برگزاری همایش‌ها و کارگاه‌های اخلاق حرفه‌ای، تقویت پایگاه‌های بسیج ادارات نهادها، الگو بودن عملکرد مدیران بسیج ادارات، برگزاری آموزش‌های عقیدتی و شناسایی نیروهای متدین، متخصص، ولایت مدارو تشویق آنها)در ادارات پیگیری و اجرا شود.

در خصوص مقوله خدمت گرایی پیشنهاد می شود برنامه هایی همچون (خدمت‌رسانی صادقانه، به مناطق محروم و اقشار آسیب‌پذیر، الگو شدن مدیران بسیج ادارات استان یزد در جهت خدمتگزاری به مردم، برگزاری همایش‌ها، نمایشگاه‌ها، آموزش‌ها، کارگاه‌ها در خصوص بهتر خدمت نمودن به مردم، معرفی مدیران و کارکنان خدمتگزار ادارات به مراجع ذی‌ربط و تشویق آن‌ها، تشویق و به‌کارگیری جوانان بسیجی در پروژه‌های عمرانی و کار جهادی و ترویج و تحقق مدیریت جهادی در جهت خدمت به مردم)در ادارات پیگیری و اجرا شود.

در خصوص مقوله عدالت پیشنهاد می شود برنامه هایی همچون (تبیین و ترویج گفتمان عدالت محوری با همکاری ادارات و اقشار بسیج، سرلوحه قرار دادن سیره امام علی (ع) و معصومین توسط مدیران بسیج ادارات، نظارت و مشارکت در فرایندهای گزینش و استخدام ادارات، تعامل مدیران بسیج ادارات با دستگاه‌های مختلف اجرایی در قبال برقراری عدالت،

حضور فعال بسیج اقشار در جلسات سیاست گزاری تخصصی استانی و ارائه پیشنهادهای کاربردی و پیش‌قدم بودن اعضای بسیج ادارات در رعایت عدالت)در ادارات پیگیری و اجرا شود.

در خصوص مقوله اقتصادی پیشنهاد می شود برنامه هایی همچون (تقویت دستگاه‌های حراست و بازرسی و شبکه ارتباطات مردمی، ایجاد بستر قانونی جهت نظارت و کنترل بیشتر و مشاوره به مدیران و مسئولان دستگاه‌ها توسط بسیج ادارات، تقویت دستگاه های اطلاعات و امنیتی، تقدیر از الگوهای برتر در این خصوص، مطالبه گری و ارزیابی صادقانه مسئولان با تبیین سیره ائمه و بزرگان در حفظ بیت‌المال، تقویت روحیه ساده زیستی و پرهیز از تجملات و صرفه جویی در همه زمینه ها به ویژه در انرژی، مبارزه با فساد و رشوه‌خواری و تأکید بر شفافیت مالی، تلاش همه سازمان‌ها و نهادهای استان با هدف جلوگیری از تبعیض و فساد، تقویت پایگاه‌های بسیج مستقر در ادارات و نظارت جدی در عملکرد کارکنان متخلف و معرفی محرمانه به دستگاه‌های ذی‌ربط، آگاه‌سازی به‌موقع و افشاگری افراد سودجو در ادارات و شناسایی منافذ فساد و همکاری با دولت و دستگاه‌های نظارتی برای کاهش فساد) پیگیری و انجام شود.

در خصوص مقوله قانون گرایی موارد زیر پیشنهاد می شود (کمک به طراحی استاندارهای عملیاتی سیاست‌های تحول نظام اداری بر مبنای علمی و تحقیقاتی با توجه به سخنان مقام معظم رهبری و اجرای آنها، شناسایی و تشویق افراد قانون مدار و الگو در این خصوص، آموزش علمی وبیان شرح وظایف مدیران و ضابطین و مجریان قانون جهت اصلاح مهارت‌های اداری و رفتاری، فرهنگ‌سازی قانون‌مداری و تقویت نظارت قانونی و تجمیع و چاپ قوانین هر اداره ونصب آن به صورت تابلو یا بنر در اداره مربوطه).

در خصوص مقوله خرد گرایی موارد زیر پیشنهاد می شود (پرورش و معرفی کارکنان متخصص و مدبر جهت به‌کارگیری در پست‌های سازمانی وادارات، ایجاد قرارگاهی باعضویت مدیران برتر و نخبه به منظور کادر سازی و رشد در راستای اهداف عالی نظام و تبیین و تقویت کادر سازی مدیران و کشف نخبگان جوان و متخصص و متدین جهت انتصابات، استفاده ازتجارب صاحب‌نظران در تمام عرصه‌ها، برگزاری کارگاه‌های آموزشی برای مدیران، آموزش علمی مدیران مبتنی بر تحقیق و مطالعه و ایجاد طرحی در راستای آموزش وتربیت ومعرفی مدیران ویژه برای پست‌های مدیریتی در ادارات و سازمان ها، ارائه شاخص‌های مدیران موفق با تأکید بر

الگوهای ارزشی و علمی و انجام انتصابات بر اساس شاخص‌ها و تشویق و تقدیر از مدیران موفق و نخبه و گزارش دستاوردهای آنان به سایر ادارات)

در خصوص مقوله درون زایی پیشنهاد می شود برنامه هایی همچون (بسترسازی برای آموزش جوانان تحصیل‌کرده جهت خوداتکائی و خودباوری در ادارات، دانش بنیان نمودن فعالیت ها و تقویت مراکز علمی با تکیه بر نیروهای جوان و متخصص ، سازمان‌دهی و ارتقا کیفی و کمی حلقه‌های علمی بسیج ، آموزش و تربیت نیروهای جوان متخصص و متعهد داخلی، ارائه طرح و مدل‌های مختلف محصولات مفید بومی در قالب نمایشگاه‌های عرضه محصولات داخلی با همکاری بسیج سازندگی و پیگیری اجرای کامل بند های ۲۴ گانه اقتصاد مقاومتی و کمک در حذف بروکراسی های اداری زائد برای اجرا، ارزش قائل شدن به ایده جوانان و فراهم آوردن امکانات برای جوانان نخبه و کارآفرین، همکاری با پارک‌های علم و فناوری و معرفی کارمندان جهت تقویت بنیه علمی آنها، شناسایی ، اعتماد و به کارگیری ظرفیت های موجود در داخل و قطع امید از بیگانگان و فرهنگ‌سازی تولید و مصرف کالای ملی و حمایت از آن) در ادارات پیگیری و اجرا شود.

منابع

آشوری داریوش، (۱۳۹۱). **دانشنامه سیاسی**، تهران: انتشارات مروارید.

پورتال جامع مقام معظم رهبری حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی)

تمکین مهدی، (۱۳۹۸)، **نقش و جایگاه سازمان‌ها، نهادها، مراکز نظامی و انتظامی، فرهیختگان در تحقق جامعه اسلامی** ،تهران: انتشارات عروج.

حیدری امید، (۱۳۹۹)، **بررسی تحلیلی چالش‌ها و راهبردهای تحقق مرحله دولت سازی اسلامی ازنظر مقام معظم رهبری**، مشهد: انتشارات انقلاب.

حریری نجلا، (۱۳۸۵)، **اصول و روشهای پژوهش کیفی**، تهران: انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (۱۳۹۴)،**ولایت و حکومت**،تهران: انتشارات موسسه فرهنگی هنری ایمان جهادی

رضائیان علی، (۱۳۹۷)، **مبانی سازمان و مدیریت**، تهران: انتشارات سمت.

رومی فرشاد، (۱۳۹۷/۱۱/۳۰)، **دولت اسلامی، چالش‌ها و موانع داخلی تحقق آن در ایران،تهران:چهارمین همایش ملی تمدن نوین اسلامی**.

ساروخانی باقر، (۱۳۷۸)، **روش های تحقیق در علوم اجتماعی**،تهران: نشر پژوهشگاه علوم انسانی ومطالعات فرهنگی.

عظیمی شوشتری عباسعلی،. (۱۳۸۸)، **اهداف و وظایف کلی در اسلام. معرفت سیاسی**. سال اول. شماره اول. ص ۹۹-۱۲۸.

عزیز الهی محمد و شکری یاسر، (۱۳۹۶)،**فعالیت‌های آموزشی و تربیتی ناجا در عرصه تحقق دولت اسلامی: تهران** ،اولین کنفرانس بین‌المللی علوم اجتماعی،تربیتی علوم انسانی و روانشناسی.

فیرحی داود، (۱۳۹۵)، **نظام سیاسی و دولت در اسلام**، تهران: انتشارات سمت.

مطهری مرتضی،(۱۳۷۰)، **تعلیم و تربیت در اسلام** ، قم: انتشارات صدرا

مهاجرنیا محسن، (۱۳۹۳)، **فلسفه سیاسی آیت الله خامنه ای (مدظله العالی)**، تهران: انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه.

محمدی مزرعی خدیجه و نادری مهدی، (۱۳۹۷)، **علل ضرورت شکل‌گیری دولت اسلامی در فرآیند تحقق تمدن نوین اسلامی بر اساس دیدگاه حضرت آیت‌الله خامنه‌ای**، تهران: انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی

مینتزبرگ هنری، (۲۰۰۹)، **مدیریت از خیال تا واقعیت**،مترجم علی بابایی، چاپ دوم ،تهران: انتشارات وزیری

نبی زاده محمد، (۱۳۸۱) ، **مبانی فقهی اقتصاد اسلامی** ، قم: انتشارات سمت

نوری عباس، (۱۳۹۶)،**دولت اسلامی، شاخص‌ها و موانع تحقق آن در اندیشه‌ی مقام معظم رهبری**: تهران، سومین کنفرانس ملی تمدن نوین اسلامی .

li،XiuJun، (2006)، ***Analysis of qualitative research،Qualitative Aaronson***, S.A. & Reeves, J.T. (2002). Corporate Responsibility in the Global Village: The Role of Public Policy, National Policy Association, Washington, DC.PP 30-37
"Oxford English Dictionary". ***Oxford University Press***. November 2010 .http://oxforddictionaries.com/definition/government.

Neuendorf, Vykydal D (20۰۲), "**Organizational Excellence: Approaches, Models and Their Use at Czech Organizations**". Quality innovation prosperity, 22(2)